

DOMOLJUB

Izba a vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in drugo tujko državo 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1910.

Leto XXIII.

Na Ogrskem.

Ogrskih homatij še ni konca. Ta reč ima globlje korenine, kakor bi kdo na prvi pogled mislil. Ne gre se samo za spor med Košutom in Juštom, marveč za to, kako se bo politika na Ogrskem sploh razvijala. Cesar hoče, naj Ogrji sklenejo splošno in enako volivno pravico, kakor je pri nas. Upati se namreč sme, da ljudski zastopniki, ki bi jih res poslalo ljudstvo v državni zbor, ne bi uganjali otročarij s kakimi zastavami in grbi, in tudi ne bi tiščali z vso silo, naj se Ogrji gospodarsko ločijo od nas. To se v prvi vrsti nadejajo od delavskih zastopnikov.

Nekaj je že na tem, toda prezreti ne smemo, da tisti Oger, kateri res hoče imeti svojo od Avstrije neodvisno državo, in neče od Dunaja nič vedeti, mora pravzaprav zahtevati, naj dobe Ogrji svojo lastno banko in popolnoma samostojno carinsko ozemlje. Ogrji imajo 9000 milijonov kron dolga izven svoje države; samo ob najbolj rodovitnih letih toliko pridelajo, da morejo plačevati obresti. Mogli bi torej redno samo potem izhajati, ko bi imeli razvito veliko obrt, toda te nimajo. Trudijo se sicer na vse načine, da bi si to ustanovili. Država daje velike podpore pri ustanovitvah tovarnen, daje popust pri davkih, toda tovarne se vendar ne morejo razviti. Tukaj jasno vidimo, da more obrt povspešiti samo to, če se primerno zapro meje proti tujim deželam, da ne morejo s svojim blagom pritisniti cene navzdol. Ravno Ogrsko nam izpričuje, da se more tudi živinoreja samo s tem braniti, da se ji proti tujim živini zapre meja.

Ogrji potemtakem hočejo imeti gospodarsko samostojnost zato, da bi lahko s tujimi državami in tudi z Avstrijo

sklepali trgovske pogodbe, in nastavili carino, kakršno bi sami hoteli. Seveda bi v prvi vrsti izdelkom naših tovarnen z veliko carino zaprli mejo; naše predilnice, pivarne in železne tovarne bi izgubile velik del svojega trga; naši delavci bi v velikem številu izgubili, vsaj za nekaj časa, priložnost za delo; to bi bila seveda velika škoda.

Potemtakem pridemo do tega - le sklepa: Gospodarska samostojnost ogrske države bi bila nam na veliko škodo. Če se pa na Ogrskem zahteva, naj se tam popolnoma ločijo od nas, naj ustanove svojo banko, naj gospodarsko sami odločujejo in sklepajo trgovske pogodbe, je to tudi popolnoma umljivo in drugače skoraj mogoče ni.

Zato naj tu naravnost in jasno povemo, kje je glavna napaka: Ogrske razmere se ne dajo drugače urediti, nego tako, da se sedanje razmerje med Avstrijo in Ogrsko popolnoma uredi. Neobhodno je treba, da se enkrat za vselej uredé razmere tako, kakor je za našo celokupno državo potrebno. Majhne državnice gospodarsko ne morejo napredovati; kakor majhen gospodar težje dobi potrebnega denarja na upanje, kakor velik, tako je tudi z državo.

Mi Slovenci in Hrvatje merimo na to, da se združimo med seboj v skupno pokrajino, seveda v okviru naše države. Čehi merijo zase ravno na to; tako tudi drugi narodi; Ogrji naj tudi ostanejo združeni med seboj, toda seveda morajo tudi pustiti Romanom in Slovakom, da mirno razvijajo svoje narodno življenje.

Toda pri vsem tem pa moramo vedno zahtevati: v gospodarskem oziru, glede na trgovinske pogodbe, na denar in z njim zvezane kreditne razmere, mora biti cela država enotna in edina in mora zato imeti en skupen državni zbor.

Zavoljo tega se pa po pravici veselimo ogrskih zmed. Konečno mora zmagati pamet tudi na Ogrskem. Tam morajo spoznati, da bi jim bila gospodarska samostojnost zdaj tako draga, da bi s tem gospodarsko uničili svojo domovino. Ko bi se ustanovila lastna banka za Ogrce, bi bil tam in pri nas denar naenkrat mnogo dražji, na Ogrskem pa gotovo mnogo dražji, nego pri nas. To bi jih silno udarilo in potem bi morali sami zopet priti in iskati ožje gospodarske zveze z nami.

Naj pride kar hoče: nezdrava ločitve, ki se je izvršila leta 1867, ko smo dobili namestu ene države dve različni, ki ne moreta naprej, je začela pokati. In kar pride, mora biti gotovo boljše.

Deželni zbor kranjski.

Minoli teden je bil določen za posvetovanja odsekov. Ustavni odsek je rešil ljublj. mestni statut. Finančni odsek je imel že štiri seje, v katerih se je bavil najprej z računskimi zaključki od leta 1902 do 1908. Kajti zadnji deželni računski zaključek je bil potrjen leta 1901, in od leta 1902 dalje se je gospodarilo brez ustavnega proračuna. Podrobne debate so se vršile o računskih zaključkih za 1908, ki so se vzeli na znanje. Nato je vzel finančni odsek v pretres proračun za 1910. Dalje se je bavil obširno z grmsko šolo, potem pa zlasti z deželnimi dobrodelnimi zavodi. Dr. Gregorič je poročal o nedostatkih v bolnici in blaznici. Blaznica je skrajno nedostatna; kar se je skozi veliko let zamudilo, treba je zdaj popraviti. Tudi bolnica, ki je bila zadostna, ko je imela na leto po 4000 bolnikov, že davno več ne zadošča, ko pri-

haja v njo na leto čez 10.000 bolnikov. Vlada zahteva napravo prosekture, treba razširiti okulistični oddelek, poročniški oddelek, oddelek za nalezljive bolezni, novo poslopje za sprejemanje bolnikov, stanovanje za sestre in strežnice itd. Vse te stvari pa gredo zelo v denar. Poročevalec odseka Pogačnik se je temeljito bavil z opravičenostjo teh zahtev in o njej poročal. Po dolgotrajnem posvetovanju je odobril končno finančni odsek od deželnega odbora predloženi redni proračun dobrodelnih zavodov za leto 1910.

V soboto ob 10. uri se je nadaljevalo posvetovanje finančnega odseka o reformah in razširjavah, ki se imajo izvršiti v blaznici in bolnici. Sestavlja se splošni program, ki ga bo izvršiti tekom par let. Potem se določi, kaj se izvrši že letos.

Pri posvetovanjih je bil navzoč v imenu vlade deželni predsednik baron Schwarz z vladnim svetnikom dr. Zupančcem.

Prihodnji dan, v nedeljo, ob 10. uri dopoldne je imel sejo ustavni odsek zaradi končne redakcije ljubljanskega mestnega statuta.

Grozna nesreča na Koroškem.

Bolnica v Rablju se je pogreznila v zemljo. — Zdravnik in strežniško oboje mrtvo.

V soboto popoldne se je zgodila v Rablju nesreča, ki je med tukajšnjim prebivalstvom povzročila grozen strah. Zemlja se je namreč odprla, ter se je v njo pogreznila rudniška bolnišnica z obojem vred. Pod Rabljom se namreč razprostirajo rovi državnega rudnika in rudnika, ki je last grofa Henckel-Donnermarcka. Pogreznjena bolnica, moderna stavba, je stala na državni zemlji. Od tehnične strani se je že polovno opozarjalo na nevarnost rudništva za celi kraj. Ponovno so se že v prejšnjih letih pojavile na površju zemlje male odprtine, ki pa so jih sproti zasuli. Nihče pa ni mislil, da bi bila mogoča taka katastrofa, kot je bila sobotna. Rudniško oskrbnišvo je baje zadnja leta pustilo obzidati stare rove ter je ukrenilo v rudniku tudi druge varnostne naredbes.

Kako je nesreča nastala?

Pri bolnišnici se je v obsegu kakih sto kvadratnih metrov odprla nenadoma zemlja in bolnišnica se je pogreznila med bobnenjem v globino. Ko je nastala velikanska globina v podobi lijaka, se je nagnila najprej rudniška bolnišnica na stran in en del je stal že skoro globoko v zemlji. V prihodnjem trenutku se je pogreznilo celo poslopje, katerega je bilo sedaj videti komaj en meter iz zemlje ven. Nekoliko sekund pozneje je izginilo poslopje popolnoma v odprtino, ki je bila globoka brčkone 150 do 200 metrov. Oblak prahu se je dvignil nad krajem, kjer je stala rudniška bolnišnica, ki je služila v prvi

vrsti lahkim in akutnim boleznim. Vse se je zgodilo v nekoliko trenutkih.

Strah med prebivalstvom.

Vsled bobnenja in hrupa, ki je nastal pri katastrofi, je prebivalstvo bilo zelo prestrašeno in je pohitelo iz hiš na prosto. Nihče ni vedel, kaj se je zgodilo, samo par oseb je bilo priča groznemu dogodku. Sprva se ljudje niso upali približati se kraju nesreče, ker so se bali, da bi se v bližini ne udrila komu zemlja pod nogami. Ljudje so bili tako preplašeni, da se niso vrnili v svoje hiše, ampak so pozneje prenočili na prostem. Boje se, da bi se druge hiše ne podrle, ako bi se nenadoma znižala zemlja. Oskrbništvo rudnika je ustavilo takoj vse delo v rudniku, ker se je bilo bati, da bi se ne zgodila tudi v rovih kaka nesreča. Obenem se je poročalo o katastrofi okrajnima glavarstvom v Beljak in Celovec s prošnjo, naj se odpošlje v Rajbelj takoj vojake-pijonirje na pomoč. Še tekom popoldneva je došlo vojaštvo.

Žrtve katastrofe.

Dognalo se je, da je bilo ob času katastrofe v bolnišnici sedem oseb. Med žrtvami je zdravnik, vrli češki narodnjak dr. Vesely, njegova žena, s katero je bil poročen šele dve leti, in edina hčerka Jaroslava, rojena 25. avgusta 1908. Pri zdravniku ste služili dve deklici, Antonija Černuta iz Loga in Valburga Eichletter iz Belepeči. V hiši sta stanovala tudi umirovljeni orožniški postajevodja Langsteiner in njegova žena, ki sta stregla bolnikom. Vse te osebe so našle brezdomno smrt.

Kot se poroča, ni bilo v bolnišnici ob času nesreče nobenega bolnika. Da pa je nastala nesreča še tem večja, se je začel v teku popoldneva napolnjevanje velikanski lijak z vodo, tako da se je bati, da bodo ponesrečene osebe utonile, ako mogoče še žive. Voda bo tudi popolnoma onemogočila reševalna dela.

Vojaška pomoč.

Vojaštvo je na široko obkrožilo kraj nesreče in ne pusti nikogar nepoklicanega v bližino. Drugi oddelki vojakov so začeli utrjevati hiše, na katerih so se pokazale močne razpoke in ki so jih podprli s tramovi.

O vzrokih nesreče

so različna mnenja. Najbolj verjetno je pač to, da so rudarji pod zemljo razstreljevali kako skalovje in so se vsled tega nezadostno obzidani prostori v rudniku zasuli. Površje zemlje z bolnišnico vred pa se je udrlo v praznino, ki je nastala med površjem in rudnikom. Več rudarjev, ki so delali v bližini bolnišnice v rudniku, je čulo velikansko bobnenje nad seboj ter je zaradi varnosti pobeignilo od dela. Nesreča se je zgodila nad Hencklovim rudnikom.

Preiskava rudarskih oblasti

bo dognala, če je to mnenje, kako je nastala nesreča, pravo. Preiskavo vodi

ministerialni svetnik dr. Prosch, ki je došel iz Dunaja, in rudarska svetnika Rothy in Okorn. Kot se poroča doslej iz Rablja, se niso zgodile nadaljne nesreče. Celo soboto popoldne so se delale najnujnejše varnostne odredbe. Glavno delo vojaštva je bilo, da izkoplje rabelljskemu potoku novo strugo, ker obstoji nevarnost, da bi ne udril v odprtino, s čemur bi nastala tudi nova nevarnost, da bi voda prišla v rudniške rove. Dognalo se je, da se je iz popreznjene bolnišnice rešil samo en deček, ki je v času katastrofe skočil skozi okno in hitro pobeignil. Izmed ponesrečenih niso še nikogar rešili. Vse hiše v bližini bolnišnice, večinoma kmetijske hiše, so morali prebivalci zapustiti.

Pogreznjena bolnišnica.

Pogreznjena rudniška bolnišnica je bila enonadstropno poslopje, ki je imelo v pritličju dve veliki sobi za bolnike, v prvem nadstropju pa zdravnikovo stanovanje in stanovanja uslužbencev. — Nesreča se je zgodila ob 1. uri popoldne, ko je bil zdravnik dr. Vesely s svojo družino ravno pri kosilu. Poslopje je zginilo pod zemljo v par minutah. — Res grozna nesreča!

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR

se snide zopet začetkom februarja. Njegov mandat je določen za to, da se vrše pogajanja med strankami, katerim je resno delo v zbornici, kako sestavi novo vladno večino in seveda obene novo vlado. Minister Hochenburger prizadeva še sedaj v zadnjem izročju, da bi dokazal, kako upravičen je boj slovanskih strank proti sedanji vladi. Ukazal je namreč nastopati z vsstrogoostjo proti bojkotu, ki so ga sklenili Poljaki proti izdelkom pruskim tovarom, ker Prusi nastopajo tako krivično in nasilno proti Poljakom na Pruskem. Tako se torej vleče avstrijski minister na škodo domače industrije za koristi tujih državljanov. Kaj takega je mogoče gotovo samo pri vladnem načinu, kakor ga imamo pri nas v Avstriji. Bosanska vlada se udinja za agenta mažarskih kapitalistov, avstrijski justični minister se pa zavzema z vsjo odločnostjo za koristi pruske industrije. Svojo nepristranost je pokazal Hochenburger tudi s tem, da so koroški Slovenci sedaj izgubili še zadnjega slovenskega sodnika. — Sedaj priznavajo krščanski socialci že odkrito pejavni shodih, da bo treba dati Slovonom več vpliva v vladi. Seveda se ne morejo prav odločiti, vsaj javno, ne, da bi odstopili vse krivične privilegije, ki so jih Nemci imeli dosedaj. Toda gospodje se bodo že morali privaditi resnice, da Slovani v Avstriji naberamo miloščine, temveč zahtevamo svojih pravic, in sicer v polnem obsegu.

In se ne zadovoljimo z nobenim polovičarstvom. — Avstrijski Vsenemci so dobili tudi od tam, kamor vedno hrepeni njihovo srce, nič kaj prijeten nauk. Glasilo nemškega kanclerja izraža namreč svoje veselje nad tem, da se je rešila avstrijska zbornica z lastnimi močmi iz močvirja, v katero je bila zašla. Seveda so Vsenemci sedaj čisto potrti. — Liberalci so začeli sedaj, ko se je brez njihovih zaslug omogočila izprememba vlade, nastavljeni in odstavljati jugoslovanske ministre. Seveda, kakor povsod, tudi tukaj niso edini. Edini so samo v tem, da bo jugoslovanski minister kak poslanec, menda zato, ker za enkrat ministrstvo sestavljeno iz poslancev ni še mogoče.

V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU

Je grajal dr. Vrstovšek deželni odbor, ker noče pričeti s preureditvijo meščanskih šol. Kazal je na nedoslednost Nemcev, ki nam očitajo, da nimamo kulture, obenem nam pa ne privoščijo potrebnih šol. Med živahnim odobravanjem svojih tovarišev je pozival deželni odbor, naj vendar že ugoditi slovenskim šolskim zahtevam.

GORIŠKI DEŽELNI ZBOR

Je rešil več važnih zakonskih načrtov, oziroma jih je izročil raznim odsekom. Resolucijo glede dveletne vojaške službe je nakazal pravnemu odseku, kateremu je nakazal tudi statut deželne norišnice. Poslanec Kosmač je stavil predlog, naj se pomnoži osebje pri melioracijskem uradu pri tržaškem namestništvu, da bo mogoče hitreje izgovoriti načrte za vodovode v krajih, kjer trpe pomanjkanje pitne vode. Finančnemu odseku je bil izročen predlog deželnega odbora glede prispevkov za izboljšanje kraških pašnikov in predlog deželnega odbora, naj prispeva dežela k stroškom za boj proti koblicam na Krasu 25%, vendar ne več kot 17.500 K. Sprejeta je bila tudi resolucija, ki poziva vlado, naj nastavi še enega kletarskega nadzornika na Goriškem ter naj vpliva na ogrsko vlado, da se bo tudi na Ogrskem strogo izvrševal vinski zakon. Znižala naj bi se tudi železniška voznina vinu, ki gre v notranje dele države. Prazne posode, ki se vračajo vinogradnikom, naj bi bile proste voznine.

RUSIJA IN JAPONSKA.

Član ruskega državnega sveta, Glasner, se je vrnil s svojega potovanja po Kitajskem in Japonskem. Pravi, da položaj na Vzhodu ni ugoden. Japonci končajo svoje oboroževanje prihodnje leto. Glasnerju se tudi ne zdi nemogoča zveza Avstrije in Nemčije z Japonci.

V AMERIKI

Se snuje sedaj nova zveza držav. Republika Chile dela na to, da bi se zvezale vse republike v srednji in južni Ameriki.

Skrivnost najdenke.

Povest. — Spisal Reimmichl.

(Dalje.)

To noč Lokarica vsled skrbi ni mogla zatisniti oči. Najrazličnejša čustva so se ji zbujala v srcu. Skrbelo jo je, koliko bridkosti bo morala zopet užiti, ako jo bo njen oče, grof, poizkušal trajno ločiti od njenega moža, obenem pa se je veselila, da bo tako visoko povzdignjena nad možem in mu bo lahko pošteno povrnila kruto žaliitev; navsezadnje so se ji jeli zbuhati dvomi, če ni nemara Joštova povest samo pretkana sleparija. Takoj ob prvem jutranjem svitu se je dvignila z ležišča in je ne-

Abesinski cesar Menelik II. in cesarica Taitu.

strpno, z mrzlično nepotrpežljivostjo čakala ure, ko bosta z Joštom odšla v mesto. Še preden je odbila ura devet, je stala na trgu pred župno cerkvijo in se pazljivo ozirala naokrog, od katere strani se bo prikazal njen skrivnostni rešitelj. Ni ji bilo treba dolgo čakati. Jošt je stopil prednjo, kakor da je šinil iz tal, in jo je spoštljivo pozdravil. Ko sta dospela v mesto, sta zavila v neko stransko ulico in obstala pred nizkim poslopjem, ki je stalo stisnjeno med drugimi visokimi hišami in Jošt je dejal:

»Bodi popolnoma mirna! Vsako razburjenje bi bilo nepotrebno! Z mirnim srcem lahko pripustiš meni, da spravim najino stvar v pravi tir!«

Sunil je ob hišna vrata, in ko sta prekoračila temno vežo in dospela do nizke sobice, je Jošt potrkal. Nerazločen ženski glas se je odzval znotraj; takoj nato se je prikazala med podboji vrat neredno in površno oblečena ženska temne, zagorele polti in napol osivelih las. Videlo se ji je, da je imela za

seboj morda že šestdeseto leto; z obličja sta ji govorili preplašenost in bojazen. Ko je uzrla pred seboj Jošta, se je zadrla razkačena in nevoljna:

»Glej potepuha, že zopet se motovili tod, da bi me oskubil za nekaj kronic! Topot prihajaš zastoj, od mene ne dobiš ne vinarja! — Teh skrbi in muk nisem mogla več prenašati. Prav je, da sem se otresla te dolgoletne mōre.«

»Lucina, kaj si storila ta čas?« je zahreščal Jošt presenečen in razburjen.

»Bila sem pri grofu in sem mu odkrila vse . . . vse . . . Prav ti je — saj si me sam pritiral do tega koraka s svojimi pretnjami; odslej ne boš več iz uboge Lucine izsiljeval denarja. Imam čisto vest — hvala Bogu, da je konec tega življenja.«

»Pri grofu, praviš, da si bila?« se je razsrdil Jošt in planil v sobo. Lokarica je stopila za njim.

Ko je ugledala starka pred seboj mlado ženo, je pobleдела kakor zid, za-

čela braniti z rokami od sebe in zastokala napol v omedlevici:

»Madonna! Madonna! — To je rajna gospa! — Duhovi, mrtvi vstajajo!«

»Neumnica klepetava, nehaj vendar!« se je zagnal Jošt vanjo skoraj sirovo. »Kje vidiš duhove ali mrtve? To ni pokojna gospa grofica, kakor ti vpiješ, ampak njena hčerka, ki si jo ti zamjenjala!«

Tu je zdrsnila starka Lokarici pred kolena in vršela okrog sebe kakor blazna; grabila in poljubljala je njeno obleko in se topila v solzah, rekoč:

»Misericordia, usmiljenje, milostna grofica — misericordia, odpustite, prizanesite! — Da, da, ni dvoma, da ste vi — kakor bi videla rajno gospo! Taka je bila, ko je dobila prvo dete, prav taka . . . Usmiljenje, grofica! Ravнала sem z vami nepošteno, hudobno, grešno . . . Pa sem se zato tudi strahovito pokorila . . . Nemirna vest, skrbi in strah dvajset let in še dalje . . . O, ta vražji slepar, kako me je mučil leta in leta!«

Zadnje besede so veljale Joštu. Vsa ploha besedi, ki ji je lila iz grla, je bila deloma laščina deloma zasilna slovenščina. Ko so ji pošle besede, je zaihtela še huje in zakrila svoje obličje v Lokaričinem krilu.

»Vstani, ne bodi otročja, sitnica! Čemu te norčije, saj nisi blazna!« je iznova zahreščal Jošt.

»Ne vstanem poprej, dokler mi gospica milostno ne odpusti. — O gospica Marietta,« je javkala ženska, »gospod grof mi je pripravljen vse odpustiti, ako vas srečno najde. In našel vas je ter vas zdaj pošilja k meni, ali ne?«

Osupla in zbegana je stala Lokarica pred čudno žensko.

»Žena, i kdo pa ste pravzaprav?« jo je vprašala kolikor mogoče prijazno.

»Jaz — jaz? — Seveda, saj me še ne poznate,« je pričela žena iznova; »jaz sem vaša nekdanja dojlilja, vaša pestunja — Lucina Tramonti.«

»Kakor vidim, bi mi radi zaupali neke skrivnosti,« je nadaljevala Tilka; »le vstanite in povejte brez strahu — postala sem radovedna.«

»Da, gospica, vse vam povem po pravici, če mi odpustite . . . Oh, kako je hudo, hudo . . .,« je tarnala ženska.

Poslanec Kotlař.

Govoril v državni zbornici nepretrgoma 12 in pol ure.

— »Vašemu očetu, gospodu grofu, sem že priznala svoj zločin, in zdaj naj se obtožim še enkrat . . .? O Madonna! — Toda najprej mora ta lisjak stran. Če ostane tu, ne bom mogla govoriti odkritosrčno!«

»Tukaj bom, imam pravico!« je jezno ugovarjal Jošt.

»Jošt, prosim te, pojdi in počakaj zunaj na cesti,« mu je velela Tilka oblastno; »ne boj se, da bi ti ušla!«

»Ali ta premetena jezičnica mi bo medtem najbrže izkušala izviti pravico do nagrade!«

»Jošt, ali ti nisem obljubila in celo prisegla? Kaj hočeš še več?«

Starec je nekaj hipov pomišljal in zapustil sobo. Ko je ceptal ves nevoljen skozi vežo, je mrmral ogorčen: »Lej, lej, kako naglo zna moja varovanka, grofovska gospica, uporabiti svojo moč! Kdo bi si bil mislil, da bo tako naglo!«

Medtem je Italijanka primeknila k mizi stol in ga skrbno ochedila s predpasnikom. Tilka je sedla in žena je

vnovič zdrsnila prednjo na kolena, da bi kleče govorila svojo obtožbo. Tolika ponižnost je bila Lokarici vendarle preveč. Ukazala je ženi sestri na nizki podnožnik in starka je pretočila še mnogo solza, preden je pričela govoriti. Slednjič se je pomirila in pričela, rekoč:

»Pred eninintridesetimi leti sem dospela s svojo znanko in prijateljico Marietto Sandrinelli iz Trsta v Gorico. Marietta je postala v neki gostilni natakarica, jaz pa sem našla nekod službo pestunje. Nekaj let nama je šlo vse dobro in zaslužili sva si lepe denarce. Shajali sva se vsak teden, časih še večkrat, in se ljubili kakor sestri. Po treh letih je vzela Jošta — oh, ta nepridiprav, ta potepuh! In sedaj se je pričela najina nesreča . . . Svarila sem jo na vso moč in ji branila, kar sem mogla, ali bilo je zaman. Premeteni lisjak je Marietto popolnoma očaral, bila je kakor tica v zanjki . . . Kmalu potem se mi je posrečila krasna služba v hiši grofa Borghetti, kamor so me sprejeli za dojliljo. Nekako pol leta pred našim rojstvom, milostna gospica, sem prišla v to visoko hišo. Gospa me je imela srčno rada ter mi je zaupala vse. In ko smo dobili vas, je bila hiša prepolna sreče in radosti. Gospa mi je podarila zlat vratni nakit — o Madonna, in jaz sem ji povrnila tako nehvaležno! Ob istem času se je mudila tudi moja prijateljica Marietta v mestu. Jošt, njen mož, se je tedaj pokoril v ječi za svoj uboj. Ob tej priliki je tudi Marietta povila dete, skoraj ob istem času kakor gospa Borghetti, prav tako zalo deklico. Bila sem otroku krstna botra in dali so mu ime Marietta, kakor vam, gospica . . . Da ste videli mojo prijateljico, kako je takrat sirota tarnala in jokala! Ni čuda! Mož v ječi, denarja ni bilo, kruha ni bilo, dela ni bilo in ubogi črviček . . .? Revica se mi je tako smilila, da sem često z njo vred jokala. Semintja je prinesla svoje ubogo dete k meni v grofovo hišo. In tako se je nekoč pripetilo, da sem tedaj, ko me je prijateljica obiskala, pestovala ravno vas, grofovsko dete, ter vas položila poleg njenega otroka. Marietta je kar osupnila in se ni mogla dovolj načuditi, da sta si bili deklici tako podobni. In potem je pričela tožiti, da ni na svetu prave enakosti — da se nekaj ljudi rodi v sreči, časteh, izobilju, nekaj pa v bedi, beraštvu in sramoti. Nemara bi ne bila tako strašna pregreha, ako bi vsaj to pot izenačili vnebovpijočo razliko med svojima otrokoma. Zdrznila sem se pri teh besedah, toda Marietta je silila venomer, da zamene ne bo nihče opazil, da bo njeno dete na ta način srečno in preskrbljeno za celo življenje in da bo tudi grofovska deklica lahko prebila pri siromašnih starših. Jaz sem se branila, upirala, ugovarjala, toda prijateljica se ni dala omeščati, jela je še huje prositi in jokati; rotila me je, naj ji vendar ne odbijem prošnje, če imam le še trohico ljubezni do nje in če sem otroku prava

krstna botra. O nespametnica, nisem imela toliko poguma, da bi bila zavrnila krivično zahtevo . . . Ugodila sem ji . . . Naglo sva deklici preoblekli in zamenjali. — Živa duša ni opazila zamene. Leto dni je preteklo in šele tedaj me je nekoč opomnila gospa grofica, kako to, da je imela deklica ob rojstvu dva prstka na levi nogi popolnoma zraščena, dočim zdaj ni opaziti niti sledu kake nenavadnosti. Madonna, kakšna groza me je spreletela pri teh besedah . . . Gorje mi siroti, sem trepetala sama pri sebi, če pride najina hudobija na dan . . .!«

(Dalje prihodnjič.)

Črna maska.

Nikjer predpustom tako ne norč, kakor v Parizu. Tako je bilo od nekdanj. Sami sebe pa so v razbrzdanosti prekosili Parižani predpustom leta 1832. Višji krogi so se zabavali po svojih razkošnih salonih, drugo občinstvo po javnih lokalih. Glavno zabavišče je bila velika opera. Vse je komaj čakalo velike maskerade, ki je bila napovedana v teh sijajno okrašenih prostorih. Prav malo je veseljake motila vest, da je pred par dnevi v Londonu izbruhnila kolera. London je daleč, mislili so si Parižani, mi smo pa radi veseli. In vse je drlo na maskerado.

Že v mraku so bili vsi prostori tako natlačeni, da so se maske, pisavo našemljene v vseh mogočih oblekah, komaj gibale. Proti polnoči pa je razposajenost dosegla svoj vrhunec. V tem vrtincu zapazijo pozornejši nenavadno črno masko, ki se pokaže zdaj tu zdaj tam in molče koraka skozi dvorane. Kmalu vzbudi splošno pozornost. Prikazen s svojo slovesno hojo in strogim molkom je tako nenavadna, da vsakogar, ki jo pogleda, napolni z grozo. Vse šepče o »strahu maskerade« in veselje ni več tako neprisiljeno kakor poprej.

Med navzočimi gosti je bil tudi mlad plemenitaž Viktor d'Erigny, ki se je prvič udeleževal pariških predpustnih veselij. S svojim veselim značajem, s svojo izvrstno vzgojo in s svojim bogastvom si je v kratkem času pridobil veliko prijateljev. Sredi teh ravno sedi pri šumečem šampanjcu, ko zve o skrivnostni prikazni.

Od plesa, vina in občnega veselja razburjen takoj vstane in pravi, da se hoče seznaniti z nenavadno masko. Toda še ni zapustil Viktor mize, že nastane splošna tihoča. Le šumenje svilenih obleke se sliši in naenkrat stoji črna maska pri mizi.

Mladi mož se siloma ojunaci in zakliče:

»Pozdravljen, strah maskerade! Sedi semkaj in povej mi, ali prihajaš iz nebes ali pekla, ali si mlad ali star, srečen ali nesrečen!«

Nobenega odgovora. Črna maska vzdigne samo roko in hoče iti naprej.

Tu prime mladi mož masko za ro- in jo hoče zadržati.

»Kdo si, skrivnostno bitje?« zakli- »Govori, sicer rabimo silo!«

V hipu obstopijo tovariši skriv- stno postavo in Viktor stegne roko, bi maski strgal krinko z obraza.

Tu se zasliši votel zamolkel glas kakor iz groba: »Kaj hočete? Nazaj, živjaki, ne veste, kaj delate!«

»Le brez ovinkov,« pravi Viktor, ki ni hotel odnehati, »že predolgo si nas imel za norca, sedaj pa hočemo na vsak način vedeti, kdo si!«

»Krinko doli!« vpijejo drugi.

»Vi sami hočete,« pravi sedaj ma- ska z istim grobnim glasom kakor po- prej. »Dobro, pa naj bo! Torej vedite: Naravnost iz Londona prihajam; jaz sem — kolera, ki vas bo vse pokon- čala!«

Prestrašeni se umaknejo okoli sto- ječi in maska izgine.

To je bilo okoli polnoči. Že ob treh zjutraj so na balu zboleli prvi za ko- lero in morali so jih prepeljati iz opere v bolnišnico, med njimi tudi Viktorja. Ob štirih je bilo že petdeset bolnikov.

»Cela vrsta voz, napolnjenih z ljudmi,« pravi Heine, ki omenja tega dogodka, »se je pomikala proti centralni bolniš- nici, kjer so ti nesrečneži v pisanih ma- skeradnih oblekah večinoma kmalu nato umrli.«

Skrivnostna črna maska pa je iz- ginila in nihče je ni več videl. Njena grozovita šala je imela strašen uspeh. Policija je preiskala vse mesto, a za- stonj. Strah maskerade je ostal neraz- jasen do današnjega dneva.

RAZGLED PO DOMOVINI

Novoletna sličica — kaj hoče?

Spominja nas, kako hitro beže ure, ka- ko brzo potekajo leta! Komaj smo se dobro obrnili, pa je minilo 365 dni in ob dvanajsti uri zadnjega dne — stoji pred nami začetek novega leta 1910! Upravništvo časnikov pa spominja ta slika, da je potekla naročni- na in da jo bo treba obno- viti. Naj bo današnja sličica rahel spomin za vse tiste, ki tega do zdaj še niso storili!

Nove železnice na Slovenskem.

Železni glavar sklicuje na dan 24. ja- nuarja t. l. shod zaupnikov, na kate- rem se bode razpravljalo o namerava- nih novih železniških progah na Slo- venskem. Pred vsem pridejo v poštev štiri železnice. Prva, katero imenuje g. železni glavar »slovensko transverzalko«, bi bila nadaljevanje proge, ki pe- tje iz Dunaja preko Wechselna na Šta- jersko. Peljala bi podaljšana med Krš- kim in Brežicami čez Savo, potem Ko- stanjevic, Št. Jernej, Novo mesto, Žu- mberk, Dobropolje, Bloke, Lož, Stari- trg, Ilirsko Bistrico, Podgrad, do po- staje istrskih državnih železnic Hrpe- je - Trst. Druga železnica bi bila proga Postojna - Col - Ajdovščina. Tretja železnica proga Ljubljana - Idrija - Sv. Lucija, bi rešila Idrijo iz njene dose- ganje nepristopnosti. Peljala bi iz Lju- bljane preko Polhovega Gradca, Horju- vca skozi dolino Račove do Žirov, od tam pa skozi predor na istrsko stran in od- od preko Spodnje Idrije mimo Hota-

leža do vojaško - znamenite obmejne postaje Sv. Lucija na Goriškem. Četrta proga bi bila zveza že obstoječe proge Celje-Velenje s Kamnikom, iz Kamnika pa nadalje bodisi v Škofjo Loko in po- tem skozi Poljansko dolino do Žirov, kjer bi se stikala s progo Ljubljana- Sv. Lucija. Te železniške proge bi bile za Kranjsko kakor za Slovence v go- spodarskem oziru zelo važne.

† **Prelat Jožef Smrekar.** V petek, 8. t. m., ponoči je umrl v Ljubljani preč. g. Jožef Smrekar, profesor bogoslovja v pokoju. Rajni je bil rojen v Ljubljani 20. februarja 1842. ter bil leta 1865. v mašnika posvečen. Na ljubljanskem semenišču je pričel poučevati leta 1874. cerkveno pravo in cerkveno zgo- dovino. Ostal je na svojem mestu kot profesor do leta 1904., ko je stopil v pokoj. S pokojnikom smo izgubili ene- ga izmed najodličnejših slovenskih du- hovnikov. Bil je izredno učen ter se je pokazal strokovnjaka zlasti v cerkveni glasbi in umetnosti. »Društvo za kr- ščansko umetnost« je bil predsednik od početka, to je od leta 1894. do sedaj. Pogreb je bil v ponedeljek. R. I. P.!

Dobro se je odrezal. Ko se je lovec Andrej Goljevšek iz Gorice vračal do- mov v Anhovo, se mu je na državnem kolodvoru pridružil nek zagrizeni li- beralec ter ga začel zbadati: »No, An- drej, ali neseš medveda v košu?« An- drej pa ni dolgo premišljal, ampak hladnokrvno ga je zavrnil: »O, ne med- veda, ampak propadli gnili liberalizem nesem v Sočo, da ne bode smrdelo. po njem po deželi, ker ga je pri volitvah kap zadela!« Na ta mirni odgovor se je liberallec potuhnil in zginit kakor kafra med ljudi, da bi ne zvedel še kaj več.

Dezertir iz Ljubljane aretiran. V Trstu so aretirali od 27. pešpolka iz Ljubljane pobeglega infanterista Oli- viera. Dobili so ga skritega pri njego- vih serodnikih. Od 27. pešpolka je po- begnil tudi vojak Karol Polak, rodom iz Celja.

Človeško nogo so našli, kakor po- roča goriški »Novi Čas«, v Solkanu bli- zu železniškega mostu. Nogo so pre- nesli na solkansko pokopališče. Ne vé se, ali se je zgodil zločin, ali je pa na- rasla Soča prinesla nogo in jo vrgla na suho. Oblast bo preiskala, koliko je na stvari resničnega.

Izprememba volivnega reda za ljubljanski mestni zastop ne gre libe- ralcem iz glave. Ko je prišla predloga v odsek, tedaj je bil liberalen tabor ves pokoncu. »Slovenski Narod« je pričel z dolgimi članki zaganjati se v S. L. S., češ, da pomenja novi statut največjo krivico Ljubljančanom. Ni še mesec tega, ko je »Narod« vabil za naročbo in se pri tem bahal, da je liberalna stran- ka tudi ljudska stranka. Pokaže naj sedaj svoj ljudski značaj, ko gre za to, da se dá tudi tistemu ljudstvu, ki je bilo doslej brezpravno, vstop v mestni zastop. Kaj so mar liberalci mislili, da se S. L. S. le norčuje, ko je obetala izpremembo mestnega statuta, da so sedaj naenkrat v takem presenečenju.

Državna podpora. Vsled posredo- vanja poslancev S. L. S. se je določila podpora 50.000 kron poljedelcem na Kranjskem, ki so trpeli vsled toče.

Pozimi na Triglavu. V Triglavski koči Slovenskega Planinskega društva na Kredarici je praznovalo Novo leto 12 slovenskih turistov iz Ljubljane, Radoljice in Kranjske gore. Družba je odšla iz Mojstrane na Silvestrov dan opoludne ob četrt na 11. uro proti Triglavski koči na Kredarici, ondot so prenočili in se vrnili drugi dan po- poludne v Mojstrano. Da je bila ta pot lepa in razgled hvaležen, radi verja- memo, ali hvaliti vendar takih izletni- kov ne moremo, imajo namreč čudne pojme o posvečevanju praznikov.

Na poti iz Amerike umrla. Zena delavca Antona Pravst v Čikagi se je zaradi bolehnosti vrnila v svojo domo- vino. Vzela je tudi svojo poldrugo leto staro hčerko Ano seboj. Deklica pa je

med potjo na pljučnici zbolela in umrla na vlakcu blizu Beljaka na Novega leta dan. Zalostna mati je svoje mrtvo dete pripeljala v Ljubljano, kjer je bilo pokopano na pokopališču pri sv. Križu.

Društva v Ljubljani. V letu 1909. je bilo v Ljubljani 257 društev, in sicer 208 slovenskih in 49 nemških. Oblast je eno društvo razpustila. Te številke pričajo o živahnem društvenem gibanju.

Nesreča na motorskem kolesu. Na Novega leta dan trčila sta na vogalu Stritarjeve ulice in Mestnega trga pred Globelnikovo prodajalno motorist Fortič in šofer avtomobila št. 343, Vacek. Motorist Fortič je vsled sunka avtomobila padel z motorjem vred ter poškodoval sebe in kolo. G. Fortič ima vsled te nesreče škode nad 150 kron. Policijska straža je konstatirala, da je nesrečo zakrivil šofer Vacek, ker je vožnja na desni strani, mesto na levi.

Imenovanje. Živinozdravnik gosp. Tepina iz Mokronoga je imenovan za vodjo podkovske šole in za živinorejskega nadzornika.

Izgubo 45.000 kron ima »Narodni Dnevnik« v Celju. Kakor poročajo listi, je vso izgubo prevzela liberalna zveza slovenskih štajerskih posojilnic. — Bravo!

Umrlo je v Ljubljani leta 1909. 1284 oseb, torej 77 več kot prejšnje leto. Skoro polovica smrtnih slučajev pripada raznim ubožnicam, hiralnicam in bolnicam.

Za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani je dalo trgovinsko ministrstvo za stroške v preteklem letu 6000 kron podpore.

Zdravniška vest. Za službo okrožnega zdravnika v Št. Vidu nad Ljubljano se ni nihče oglasil. Dobil je to mesto g. dr. Derč, ki je stavil pogoj, da ima sedež v Ljubljani.

Prebivalstvo Trsta šteje po najnovejših podatkih 219.777 duš brez vojakov.

Zaradi groznje v smrti. V Sinađolah pri Senožečah se je sprla žena čevljarja Ant. Gorzelja s sosedom Kokolo, kateri ji je očital, da mu je izmaknila en četrt kilograma kave ter da jo bo naznanil orožnikom. To očitjanje je ženo tako prijel, da je skočila v vodnjak in utonila.

Ne verujte, ako Vam kdo trdi, da se ne more več dobiti naše »Družinske Pratique«. Založništvo nas pooblašča izjaviti, da se je sicer res že zelo skrčila zaloga »Pratique« za leto 1910, vendar se pa še vedno lahko postreže vsem naročnikom. — Cena izvodu je kot doslej 24 vin.; ako se jih pa naroči več skupaj, se pa oddajajo po 16 vin. Pri naročitih zadoščca naslov: »Družinska Pratique«, Ljubljana.

Duhovske izpremembe v ljubljanski škofiji. Podeljeni sta župniji Št. Lambert č. g. Jakobu Ogrizku, župnemu upravitelju istotam, in Zalilog č. g. Frančišku Severju, župniku v Št. Lenartu. — Imenovan je preč. g. mons. Franjo Dovgan, prošt in župnik v Metliki, za dekana semiške dekanije s se-

dežem v Metliki; č. g. Matija Okorn za ekspozita v Vogljah; č. g. Albin Ilovski za župnega upravitelja v Bukovšici. — Nemški viteški red je imenoval P. Stanislava Dostala, kaplana v Metliki, za župnika-vikarja v Semiču in P. Rajmunda Kubineka za župnika-vikarja v Črnomlju. — Premeščen je č. g. kaplan Frančišek Rakovec iz Semiča v Metliko.

Gorenjske novice

Iz moravške doline.

g Smrtna kosa. Umril je oče gdč. Ivanke Cegnar, vrle učiteljice na Vrhpolju pri Moravčah. Gospodični učiteljici ob bridki izgubi naše sožalje. — V nedeljo po novem letu pa smo pokopali možaka poštenjaka daleč tu okrog znanega g. Tomaža Tomc, trgovca in posestnika v Moravčah. Ranjki je bil vrl značajan mož od nog do glave. Stal je trdno in odločno v naših vrstah, bil vnet za dobro stvar. Veliko let je tudi opravljal službo cerkvenika v župnijsko-dekanijski cerkvi moravški, bil je nekaj let tudi cerkveni ključar farne cerkve. Odkar se je ustanovilo tukaj izobraževalno društvo, je bil blagopokojni Tomaž ves čas vnet član njegov, rad prihajal v društvene prostore k raznim shodom, predstavam in predavanjem. Ranjki je bil mož globoke vere, hrepenel je silno, da bi že skoraj videl svojega sina pred oltarjem Gospodovim, Bog je ustregel njegov želji — njegov najstarejši sin Valentin je postal duhovnik in deluje sedaj kot kaplan v težavni fari Šmihel pri Novem Mestu; — a dobro leto potem, ko je videl ves vesel svojega sina pred oltarjem, se je že moral za vselej na tem svetu posloviti od njega. Umevno, da je moral biti tudi pogreb tega vzornega moža sijajen. Udeležilo se je pogreba kot svojega bivšega zvestega člana tukajšnje Katol. izobraž. društvo korporativno z zastavo, nosilo so pokojnika člani društva, istotako tudi vence in sveče, vsi z društvenimi znaki na prsih. Društveni pevci so mu zapeli res izborna tri žalostinke. Tudi požarna bramba se je ob tej prilika pokazala in pokojnika spremela k večnemu počitku in velika množica ljudstva. Pokopal ga je vlč. gospod dekan Bizjan ob azistenci g. ekspozita iz Vrhpolja in domačih gg. kaplanov. Z ranjkim Tomažem je izgubila moravska župnija enega svojih najboljših mož. Blag mu pokoj, ostali družini pa naše odkritosrčno sočutje!

g Naš šolski vodja. Ate Toman vidijo, da nimajo veliko mladine za sabo, zato so se lotili pri malih šolarjih. Kakor smo čuli, so povabili nedavno moravško šolsko mladež v svoje gostilniške prostore. Kaj vse so tam ate predstavljati, ne vemo, samo to vemo, da je prišlo na ta »otroški večer« toliko

ljudstva, da je znašala vstopnina celih 8 K. Morete si misliti, kako obilna udeležba je to bila. Ne vemo, ali bodo stariši še svoje otroke pošiljali na take večere.

g V moravški fari je onstran gore pod Grmačo vas z imenom Hrib. Ondi je malo hiš, a je silno živahno življenje v vasi. Ob občinski cesti sta dve hiši; v eni se toči dan za dnem in tudi ponoči žganje, v drugi pa istotako mošt, Nikdar ni miru, vedni plesi, vedno razgrajanje in to vse brez vsakega oblastnega dovoljenja. Opozarjamo resno dotični dve hiši, da tako življenje ni pravo, in če ne bo miru, bomo govorili drugače.

g Zadnja povodenj tudi našim krajem ni prizanesla. Posebno občutna je bila v Črnem grabnu. Od Blagovice pa do Doba skoraj je bilo vse pod vodo ob veliki cesti. Strašen je bil pogled, kako je voda drla čez travnike in trgala ceste. Tudi Drtjivca je okrog Drtije vse travnike preplavila. V vasi Loke, župnije Krašnja, je povodenj zahtevala mlado žrtev. Vedni, hudi nalivi so izpodjedli velik plaz zemlje, ta je prihrumel v nižave, ondi premaknil svinjak, ga potisnil k hiši in stisnil štiriletnega otroka, ki je ravno ondi stal. Kmalu nato je umrl. Škode je vsekako ta povodenj obilo napravila.

g Društveni znaki. Da ne bo vednega povpraševanja, sporočamo, da se dobe znaki moravškega izobraž. društva pri kaplanu Lovšinu; vsak stane 40 vin. Znaki krš. soc. zveze, ki se rabijo kot zaponke, se pa dobijo pri društvenem članu Petru Grilj. Ta jih ima še precej v zalogi. Vsak stane 70 vinarjev.

Iz Križa pri Tržiču.

g Ljudsko gibanje v letu 1909. Oklicanih je bilo 18, poročenih 11 parov, rojenih 87, mrličev 55.

g Statistični podatki. V zadnjih desetih letih je bilo 275 več rojenih, nego jih je umrlo. Najbolj gospodari jetika. V letu 1909. jih je za jetiko umrlo 15 ali 27 odstotkov vseh mrličev. Ker je podnebje zdravo, iskati moramo vzroka v delavnica in tvornicah. Čevljarska obrt je po vsej župniji močno razširjena, veliko pa jih dela po tovarnah v Tržiču, zlasti v predilnici. V letu 1909. je najstarejši mrlič bila ženska, stara 83 let in 3 mesece, otrok pod 7. letom je umrlo 26. Dva možka sta se obesila, 1 otrok se je ponesrečil in umrl vsled opeklín.

g Spomini iz leta 1909. Leto 1909. nam je vzelo župnika Frančiška Porenata. Umril je 10. januarja. Dalo nam je novega župnika, ki je prišel 1. julija. Dalo in vzelo nam je kaplana Martina Pečariča, ki je pol leta bil tudi župni upravitelj. Prišel je ob novem letu, odšel iz Križa na Krko dne 19. novembra.

g Trobentice cveto tudi pri nas, čeprav smo na Gorenjskem pod planinami. Ob novem letu že so dvigale zaspasne glavice iz zimskega spanja, sedaj so pa čisto brihtne, gorko solnce jih je

ihitalo. Veselo gledajo v svet in se radijo, da druge rožice še spijo. Goto- se bodo prehladile, — reveči! Ljudje navijajo, da jim zima ne bo prizanesla.

g »Repošteva«, šaljivi prizori, prav veseli predpustni čas, se bodo pred- avljali na Svečnico. Fantje se že prav redno pripravljajo. Tudi tamburice bodo zopet privlekli iz pozabljenih pre- talov. Začelo se bo novo življenje v iz- obraževalnem društvu.

g Časopise pri nas še dosti pridno ro, veliko »Domoljubov« in »Bogo- ubov« prihaja k nam. Koliko, pove- ali bomo prihodnjic, ker se utegne ob začetku leta še kdo naročiti.

g Zvirče pri Trziču. Nehali so za- asno z delom pri reguliranju Trziške istrice. Delo bode menda kmalu go- ovo, toda najbrže ne na toliko korist, kakor škodo Zvirčanov, ako se ne urav- a tudi gornji del Bistrice, kjer dela va velika ovinka, kar ima za posled- ico, da bode izginil iz precejšnjega dela emlje ob Bistrici še zadnji kos in bo epla skozi in skozi ob zvirskem robu. Tega pa je kriva prevelika brezbržnost Zvirčanov, ker ne vemo ceniti vsake edij zemlje, ki se topi v Bistrici in pa nesrečna sebična misel, da bi kdo za drugega česa ne naredil. — Pač smo kupili za kamenje in hosto nekaj kron, toda zato imamo sedaj s kamenjem osuta tla, drevje ob Bistrici okleščeno, rmovje posekano, Bistrico pa skoro popolnoma ob zvirskem robu ter mno- o manj navzgor zavarovano, kakor na nasprotni strani. Torej pozor pred pre- ečo nevarnostjo! Nastopiti bo treba pravočasno v edinosti kot en mož za občno korist.

raznih krajev Gorenjske.

g Živnorejska zadruga za poli- ni kamniški okraj ima svoj I. letni ni zbor v nedeljo dne 23. prosinca 1910 ob 3. uri popoldne v dvorani kam- nškega doma v Kamniku, h kateremu rabi vse cenjene svoje ude.

g Neverjetno! V c. kr. praharni v Kamniku so na Novega leta dan in na dan sv. Treh Kraljev delavci delali v praharni kakor navadne delavnike. Razbijanje se je čulo daleč naokrog. Verno naše ljudstvo je bilo zelo uža- eno, da se v c. kr. podjetju kaj tacega ore goditi.

g Trata pri Škofji Loki. Kat. slov. rnalno in izobraževalno društvo na Trati priredil dne 30. prosinca 1910 po- etno zabavno veselico. Igralno osobje e že pridno vežba za dve krasno šaljivi gri. Torej smeha in zabave bo v iz- bilju. Znano je, da ima društvo iz- rstno igralno osobje. Da je to resnica, okazali so že večkrat. Že iz sedanjih kušenj smemo upati, da bodo tudi se- aj uloge mojstrsko rešili. Vsi prijatelji esele zabave, ne le s Trate, tudi iz so- ednjih župnij, pridite v mnogem šte- lju dne 30. prosinca k veselici v druš- tveno dvorano na Trati!

g Bohinjska Srednja vas. Od vseh krajev poročajo, kako izredno prijetno mo da imajo letos. Tudi Bohinj je

prav posebno deležen te dobrote in je sedaj posebno lep. Snega nič, razen po gorah, sonce sijje kakor spomladi, ozračje brez vsake megle, po solnčnih rebrih cveto trobentice, teloh in resje. Vsem seveda to ni po godu, ker ni mogoče »štokov« spravljati v dolino, vsaj ne tako zložno in hitro kakor po sne- gu. No, gotovo tudi tem letos še Bog ustreže. — Vsem »Domoljubovim« naročnikom v naši dolini želi novičar srečno novo leto in jih pozivlja, da ostanejo še naprej zvesti svojemu listu. Žal, da nekateri silno slabo razumeva- jo sedanje čase in nočejo skrbeti vsaj nekoliko tudi za pravo svojo duševno izobrazbo, sicer bi ne bili lista odpo- vedali. Ako pomislimo, koliko denar- ja večkrat človek izmeče za nepotre- ne, da, naravnost škodljive reči, potem je izgovor, da je list predrag, naravnost prazen in smešen! — »Domoljub« bo tudi v bodočem letu redno prinašal vse važnejše novice iz naše doline.

g S Črnuč. Naša na novo ustanov- ljena hranilnica je potegnila že večino ljudi za seboj. Vloženih je bilo v dobrih štirinajstih dneh nad 20 tisoč kron. Le skupaj, le skupaj! Svoji k svojim! Do- biček bo imela le domača občina. Uljudno vabimo tudi naše dobre sose- de z Ježice, naj se oklenejo našega kmečkega zavoda. — V Marijino druž- bo se vedno iznova oglašajo dekleta. Naprej, naprej! Bog blagoslovi novo leto!

g Iz Stare Loke. Možje volivci sta- rološke občine! Kmalu boste zopet po- klicani, da si izberete nove može, ki bodo oskrbovali vaše občinsko premo- ženje. Koga boste volili? Ali hočete še sedanjega vrlega župana gospoda Gašperja Trillerja, ali hočete liberalca? Voliti morete samo med dvema stran- kama, med slovensko-krščansko ali med liberalno-svobodomiseln. Libe- ralna stranka ni krščanska, ker je na najpodlejši način sramotila in zaniče- vala vse, kar je katoličanu svetega, ker je zlobno zasmehovala verske resnice in cerkvene naprave, ker je blatila na vse mogoče načine papeža, škofa in du- hovnike. Kateri katoličan more taki stranki dati svoj glas? — Liberalna stranka ni narodna. Deset let je imela pisano pogodbo z Nemci v naši deželi, da kmet ni mogel priti do svojih prav- ic in kmetu koristnih postav, na Du- naju pa se je zvezala z Vsenemci, naj- večjimi nasprotniki cesarja in avstrijs- ke države, da je skupno z njimi bla- tila naše poslance. Kateri Slovenec more taki protinarodni stranki dati svoj glas? — Liberalna stranka ni na- predna. Ona je proti našim posojilni- cam in kmečkim zadrugam uprizorila najhujšo gonjo, vsak napredek, ki bi bil kmetu v korist, ovirala in vse postave, ki bi povzdignile kmečki stan in ga osvobodile, hotela ovreči. Kateri napre- den kmet more dati tej gosposki stran- ki svoj glas? — Zato so pa z liberalci pomedli povsod. Vrgli so jih sijajno na tla v zeleni Štajerski, osvobodili se od njih v probujeni Koroški, potrli jih na

solnčni Goriški in tudi v Istri se dani. Na Kranjskem seštejete lahko na prste občine, ki so še v liberalnih rokah. In mi naj bi tej propadli stranki, katere nikjer ne marajo, pomagali na noge? Svet se nam bo smejal, in s prstom bo- do za nami kazali, ki v letu 1910., v letu največjega napredka, voli liberal- ca — največjega nazadnjaka! — Kdor voli danes liberalca, ta najbolj škoduje domači občini, ker liberalna stranka na zgoraj nima nobenega vpliva. Ako hočemo za občino kaj doseči, moramo voliti krščanske može. Možje volivci! Največji dobrotnik našega ljudstva je tisti, ki pomaga pri volitvah liberalca vreči. Tajili bodo, da niso liberalci, ker jih je sram tega imena; če pa zmagajo, se bodo bahali po liberalnih listih, da so zmagali — svobodomiseln! — Zato pa, možje! Bodite neodvisni od bogati- nov in prijateljev, dan volitve je za Vas praznik. Vsi na volišče do zadnjega moža! — Nobeden ne sme ostati doma! Bodite možje, ki se ne plašite vsake zbadljive besede, da bi ne pokazali svo- jega krščanskega, slovenskega prepri- čanja! — Na dan volitve — vsi na krov! Z Bogom — za slovensko ljudstvo! — Meseca januarja 1910. — Osrednji vo- livni odbor.

g Komenda. Pred božičem je bila pri tukajšnji ljudski šoli komisija z okrajnim glavarjem na čelu radi raz- širjenja. Zastopniki vseh sedem v faro pristojnih občin se sklenili, da občini Moste in Suhadole na lastne stroške se- zidati dvorazrednico in le, če bi ta ne bila dovoljena, se pri fari poleg triraz- rednice zida še dvorazrednica. — Pod brvjo blizu Komende je v Pšati (čisto plitvi vodi) utonil posestnik Jože Štele iz Podboršta — vzrok alkohol! Neka posebnost je to, da je mrlič v mrtvašni- ci moral ležati pet dni — v Ljubljani so pri sodišču nanj menda že čisto po- zabili! — Zadnjo soboto večer je pogo- rela Janezu Gašperlinu v Mostah slam- nata streha pri hlevu in šupa s klajo vred. Pri isti hiši so v treh letih že tri- krat pogoreli. Sumi se zlobna roka. — V farni cerkvi smo za božič dobili čo- den lesen tlak, ki se je napravil iz pro- stovoljnih doneskov; že davno smo ga želeli. — Preteklo leto jih je v fari umr- lo 73 (izredno veliko otrok), rojenih je bilo le 72; torej smo za »eno dušo« na- zadovali. — V nedeljo, dne 16. t. m., ob pol štirih popoldne prirede dekleta v dvorani tukajšnjega izobraževalnega društva igrokaz s petjem in živo sliko »Dve materi«. Ganljivi slikoviti prizori bodo gotovo vsakemu všeč, zato pridite v obilnem številu gledat. Vstopnina je navadna.

Smrtna kosa. V Viševku pri Sveti Trojici pri Moravčah je umrla v pone- deljek dne 10. januarja t. l. posestnica vdova gospa Marija Rožič, mati tajnika S. L. S. dr. Rožiča. Bila je že več časa bolehná in je udana v voljo božjo pre- našala vse bolečine. Ranjka je bila skrbna mati za svojo družino in vzorna krščanska žena. Zato pa mirno počivaj

v Bogu, preblaga žena, ter uživaj večno plačilo, saj si mnogo trpela na tem svetu.

Dolenjske novice

Iz litijskega okraja.

d **Kmetijski tečaj** se bo vršil od nedelje 16. t. m. nadalje v društveni dvorani. Pričetek v nedeljo popoldne ob 3. uri; predaval bo g. ravnatelj Pirc o gnojenju. V ponedeljek zjutraj ob 9. uri g. profesor Pengov o travništvu in pridelovanju krme; popoldne ob 2. uri g. Legvart o živinorejstvu. V torek ob 9. uri g. dr. Pogačnik o zadružništvu; popoldne ob 2. uri g. živinozdravnik Demšar o živinozdravstvu. V sredo ob 9. uri g. Gombač o vinarstvu, popoldne ob 2. uri pa bo za mladeniče tečaj z dvema govoroma. Naj bi se vsi, zlasti možje in fantje pridno udeleževali predavanj.

d **Šmartno pri Litiji**. Umrl je pri nas Jožef Tomažič iz Grbina, zvesti pristasa S. L. S. in vztrajen naročnik našega lista »Domoljub«. Nad 30 let je delal v tukajšnjem rudokopu in livarni in končno se moral vsled otrovnega dela po mučni boleznii »rak« preseliti v večnost. N. v m. p.!

Iz St. Ruperta.

d **Za Novo leto** je poslal Matija Hribar iz Amerike za naš dom 87 kron, katere so darovali Hribar, Lukek, Iv. Urbič. Iv. Kozlevčar, Jožef Smole, Jože Okroček, Anton Perše, Franc Mezner, Franc Perjatelj, Gospodarič Jože, Franc Strah, Franc Mavc, Štefan Hribar, Franc Knavs, Anton Strah, Anton Viktorija Jelenc, Krištaj, Anžiček. Bog plačaj obilo! Vsem ameriškim Slovencem srečno novo leto, posebno pa še Matiju Hribarju in tistim, ki so poslali svoje težko prislužene krajcarje! Celu tuji farani so prispevali kakor Udovič, Zupančič iz Trebnega, Fifolt iz Valte vasi in drugi! Vsem tem neznanim dobrotnikom veselo novo leto! Istotako vsem dobrotnikom po širni domovini slovenski in onim iz Afrike in Amerike, ki so prispevali že svoj dar za »dom in domovino«, za milo šentrupersko mladino. Prijatelji — dom že stoji — oblečen še ni — na delo tedaj — Bog plača najraj! — Ivan Strajhar, kaplan.

d **Očitna zahvala** ob novem letu vsem domačim prijateljem in dobrotnikom, ki so kakorkoli že pomagali pri zidanju društvenega doma! Bog vse-dobri povrni! Zahvala pa tudi mojim ljubim nasprotnikom liberalcem, ki so pomagali z zabavljanjem ali hujskanjem! Tudi tem: Bog plačaj! Veselo novo leto vsem! — Kaplan Ivan.

d **Prijatelji!** Agitirajte, da se ljudje naroče na »Dol. Novice«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Mladost«!

d **Čebelica** je imela 1200 kron prometa. Dosti za same deklice; fantje imajo svojo.

d **Tamburaši-Orli** so naročili novo orodje in bodo pri prihodnji veselici že na nove instrumente igrali.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Iz Loškega potoka**. Z letom 1909 dovršili smo tudi naše skupno delo »Društven Dom«. Slikar Božič je za praznike tako okrasil našo dvorano, da jo je užitek pogledati. Tudi oder je končan. Gosp. Božič je zastor in kulise napravil kaj okusne; delo hvali mojstra, ki ga za enaka dela priporočamo. Končali smo delo, ki ga lahko imenujemo veliko ljudsko delo. Telesne in denarne moči našega ljudstva so dvignile to stavbo. Glej, razen obrtnikom ni šel za delavce noben denar. Nad 2500 voz, in niti enega ni bilo treba plačati. Nad 100 dni povprečno po 20 delavcev in delavk pa niso vzeli nobenega plačila. Bili so dnevi, ko je delalo do 70 oseb, a vsi iz proste volje. V košnji, ob žetvi, ko niso imeli ljudje časa podnevi, smo zvečer prižgali luči in delali in vozili pozno v noč do 11. ure. Pustili so mnogi zaslužek v gozdu, na polju in šli na delo brezplačno za »Dom«. Enako so uporabljali vožno živino. Do 20 voz se je zbralo en dan za vožnjo opeke. To je delo ljudskih najetih rok. In material! Kamen ves brezplačno, nekaj tudi apna, obilo peska, les za stavbo docela ves, preostalega lesa smo prodali še 127 kub. čevljev, enako deske, tesanje tudi zastonj. In denar! Nabrali smo do 2700 kron. Samo dva darova znašata po 100 K in trije po 50 K; vse drugo manj in vendar tolika vsota. Dragi »Domoljub«, objavljaj si imena darovalcev, a vrsta še ni končana. Darovalo je le praprosto ljudstvo vse domače (le 50 K izven fare). Amerikanci, posli, dekcle so prinašali tudi svoj dar. Stara ženica, 80 let, pa ni hotela zaostati z darom za »kaplanovo hišo«. Vasi Mali log, Retje, Hrib, Srednja vas so le redke hiše, ki ne bi prispevale s tem ali onim. Mnogo darov je položil tudi Travnik in Šegova vas. To je pa delo ljudskih požrtvovalnih src. Zabavljic seveda ni manjkalo, a ti »prijatelji« so nam le veliko pomagali. Tako »Dom« priča in bo pričal o požrtvovalnosti našega ljudstva. Včasih slabe letine, slabega zaslužka v šumah in Ameriki, pa smo le dvignili ognjišče, ki ga zahteva potreba napredka. Prelep novoletni dar našemu ljudstvu! Ne pišemo pa to v samohvalo, marveč v dokaz, da združenim močem je tudi to mogoče; če smo pri nas to zmogli, dvignite še drugod, saj kjer hočete, da bodo društva napredovala, morate imeti skupno ognjišče. Tebi pa ljudstvo potoško, ki si toliko žrtvovalo, bodi Ti v Tebi tako ljubem »Domoljubu« postavljen časten spominek in pa v srcu Tvojega hvaležnega kaplana.

d **Krka**. Dragi »Domoljub«! Pišem ti zopet nekaj novic iz našega kraja. Dobili smo novega gospoda kaplana.

Njegov prvi nastop nam je ugajal. Prišlo je, da se mora zidati nov farovž. To je tudi edino pametno. Kdo bo stare raztrgane hlače vedno flikal. Modrijan z Vidma, po domače Borštnikov Jožek, je seveda hud, ker mu tudi firš Auersperg ni mogel pomagati. Je že smola, če se liberelec, kakršen je Jožek, veže z nemško graščino. Ta liberalni hujskač je ljudem lagal, da bodo zavoljo farovža grunti prodani. Kdaj se je še kaj takega zgodilo? Jožek, če bo kak grunt prodan, bo le zavoljo tvoje šnopsarije. Mi kmetje nismo več tako neumni. Zato bomo liberalnega hujskača, če pride čez naš prag, zapodili nazaj v njegovo šnopsarijo. Jožek, ne misli, da se bomo krški možje dali komandirati liberalcu. Kam pripelja tvoja komanda, smo videli pri našem gasilnem društvu, ki je zdaj v posmeh vsem ljudem in tudi videli pri našem županu, ki hoče biti liberelec, pa o liberalstvu toliko ve, kakor dveleten otrok o Borštnikovem šnopsu. Tega župana, ki zna komaj podpisati svoje ime, ima na vrvcii naš liberalni Jožek, da ga pošilja v boj, sam pa je lepo zadej skrit, da mu ni treba plačevati kazni. Tako se je zgodilo v zadevi učitelja Pirnata in tako je naredil nekako tudi z načelnikom gasilnega društva Bregarjem. Tako misli, da bo tudi v boj zoper farovž pošiljal svoje neumne kimovce, da se bodo opekli, sam pa bo lepo na varnem. Doli s takim liberalcem! — Naj še povem, da je ta »svobodomiselni« Jožek pripeljal gasilnemu društvu za botro neko mojškro tam nekje iz Šiške, čemur smo se vsi smejali in se ustil, koliko bo dala za zastavo. Dala pa ni vinarja. Dokler bo imel komando v društvu liberelec, tudi mi Krčani ne damo solda za društvo. — Krčan.

Iz višnjegorskega okraja. Za edinega sina ali vnuka se smatra tudi isti, kateri ima enega ali več bratov v navadni aktivni vojaški službi, ali če še niso dopolnili 18. leto ali pa imajo duševne ali telesne napake, vsled katerih ne morejo skrbeti zase. — Zdaj okrog novega leta župani popisujejo živino ter to pošiljajo glavarstvu. Marsikateri posestnik meni, da mora manj povedati, češ, da se mi davek ne zviša. Ne glede na to, da mera zemljiškega davka ni nič odvisna od števila živine, je tako prikrivanje nečastno in nespametno. Županska poročila glavarstvu sešteje, da ve, koliko je glav živine v okraju, ter pošlje to poročilo za cel okraj deželni vladi v Ljubljano. Ta izračuni naš podlagi teh poročil število glav za celo deželo in pošlje to na Dunaj osredniji vladi. Tam zopet izračunajo za celo cesarstvo. Znano vam pa je, da meščani in delavci vedno vpijejo, naj se meje odprejo tuji živini. Temu nasprotujejo naši kmečki poslanci. Ako zagovorniki meščanov pravijo: glejte število domače govedi ne zadostuje za porabo doma, morajo naši poslanci molčati, ako pa zamorejo naši reči: glejte, toliko je število naše živali, mi lahko zadostimo

vsem domačim potrebam in moremo še ven pošiljati, morajo oni prenehati s klicem: odprite meje. Zdaj vidite, kako potrebno je navesti resnično število živali. Šteje se navadno v jeseni, ko imajo ljudje najmanj živine, ko odprodajo prešiče, govedo, zato menim, da bi se moralo navesti isto število, ki odgovarja številu v začetku jeseni. — Resnična napoved je pa važna tudi še iz drugih vzrokov. Znano vam je gotovo, da je državni zbor sklenil, da se bode od leta 1910 nadalje nekaj let po šest milijonov dajalo za povzdigo živinoreje, torej za zboljšanje travnikov, hlevov, pasmi itd. Ta vsota se bo razdelila deželam, in sicer vsaki po številu domače živali. Kjer so zatajevali, tam bodo dobili manj. Ali mar ni to škoda? Upamo, da se tudi naš okraj udeleži te podpore, v to pa je treba najprvo živinorejske zadruge, ki naj se takoj po ustanovitvi kmečke zveze ustanovi, ako ne zadostuje ena, ustanovite jih več. — Čez zadnji dopis so se nekateri jezili. Kaj, ali se mar tudi pri nas dobe žene, ki mleko prodajajo in šnops kupujejo? Čaja se res proda po okraju veliko.

Iz Boštanja. »Domoljub« je v fari močno razširjen. Veliko je še družin, ki ga nimajo. Može in fantje, zahtevajte »Domoljuba« povsod. V gostilnah morate biti »Slovenec« ali vsaj »Domoljub na mizi! To bodi naše načelo. Ravno tako tudi v prodajalnah. Kdor hoče naš denar, naj bo z nami! Odslej bomo gledali bolj natanko na to reč. — Povest o dolgem Franceljnu. »Zdaj pa adijo soldaški stan, adijo Ljubljana bela. Ti si me razvetljila in mi pokazala cilj mojega življenja.« Tako je rekel dolgi Francelj, ko je slekel vojaško sukno in prišel »na deželo« da reformira svojo farno in zaseje v njej seme misli svobodne. In zbrali so se v gostilni »Pri naprednjaku« in dolgi Francelj je govoril kaj da je treba našemu kmetu da mu zasije lepša zarja. Kdo je pa vzrok da se kmetu slabo godi? Kdo, vas vprašam. Duhovniki, duhovniki sami, ki učijo vero v Boga, ki ga ni. Dolžnost nas naprednjakov je, da zanetimo v nerazsodnih ljudskih glavah iskro mržnje do duhovnikov. Verjemite mi, da bo ta iskra sama dalje tlela, ako jo bomo pihali. Kaj praviš ti Pepe? »Jaz ne držim z nobenim, jaz že vem, kaj se pravi ljudem kaj takega pripovedovati.« »Poslušaj mene,« se je oglasil naprednjakov Polde: »Mi moramo najpoprej s prijaznostjo ljudem na svojo stran dobiti. Ustanovimo jim pevski zbor, napravimo jim kako zabavo, in tako bomo počasi in previdno dosegli svoj cilj.« — Ali dolgi Francelj ni poslušal nobene modre besede izkušenih ljudi. Tolkel je po mizi in se pridušal, da mora vse f vrage vzeti. Koliko svetlih lučic je na ta način prigal v naši fari, se ne da povedati. Že smo se radovali, že smo mislili da nam zasije solnce sreče. Ali takrat je reko: Bum! In dolgi Francelj je pobral šila in kopita in odšel v novodobno Ameri-

ko. Solzo smo si obrisali ob spominu nemile usode in si mislili s pesnikom: Gorje ti mili rod, gorje! . . . Za možem gine mož, za možem mož!! — Cirkus Horvath ima v Dolenji vasi zanimive predstave vsak večji praznik. Pozornost vzbujajo zlasti razne rokoborbe. Vstopnina k predstavam je prosta, vendar se pa darovi hvaležno spreje majo.

d Sela pri Šumberku. Podpisana posestnika in cerkvena ključarja sva bila meseca novembra 1909 v Doberničah na shodu, ki je bil sklican po duhovščini in našem državnem poslancu Hočevanju. Midva sama sva bila in nihče drugi iz Sel na tem shodu. O obrekovanju presvitlega gosp. knezoškofa nisva pred tem shodom, katerega polovico sva bila zamudila, ničesar slišala. Grdo obrekovana, da sva na tem shodu najhujše kričala zoper g. knezoškofa, dasiravno je eden od naju roko vzdignil k udanostni izjavi, drugi pa pri vratih še slišal ni, o čem je govor, ker blizu ni mogel, oznanjava, da kdor se bo drznil še nadalje naju obrekovati, ta bo imel pri sodišču z nama opraviti. — Jožef Ozimek, Anton Zupančič.

Notranjske novice

Vipavske novice.

n Glede obiskavanja telovadbe šolskih otrok pri Orlu. Tu v Vipavi je prišla konečna dovolitev, da smejo šoloobvezni otroci obiskavati telovadbo. Predno pa začno telovaditi, treba pismenega dovoljenja od starišev, katero se potom Orla da šolskemu vodstvu. Sedaj pa prosimo stariše, skrbite, da pridejo vaši otroci v prave roke v prostem času. Dajte jim dovoljenje, da prihajajo k izvenšolski telovadbi pri telovadnem odseku. Vaje se vrše vsako nedeljo in praznik po popoldanski službi božji.

n Vrhpolje. Bližajo se nam občinske volitve in vse kaže, da bodo precej burne. Treba pozornosti, moške in fantje, da nas nasprotniki ne iznenadijo. Na delo!

n Vrhpolje. Občni zbor katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Vrhpolju bode dne 16. januarja 1910, ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Člani in članice se tem potom uljudno vabijo, da gotovo pridejo. — Odbor.

n Pameten sklep je storil vipavski občinski svet. Povišali so davek na pse, in prepovedalo se je voditi pse v gostilne. Pasje zverine je toliko po trgu, da gospod kaplan hodi s palico, v strahu, da ga kak pes ne napade.

Idrijske novice.

n Iz Spodnje Idrije. Naučitelj gospod Janko Bajec nas bo zapustil v kratkem. Teško ga bomo pogrešali. Ve-

liko je dobrega storil našemu društvu, vedno nam je bil na strani, podučeval v petju, učil v izobraževalni Orlovi šoli, bil je tajnik našega društva in podoprni član Orlov. Hvaležnost vseh društvenikov in društvencin mu bodi plačilo za njegov obilen trud. Tudi njegovim za društvo nad vse skrbnim g. soprogom, posebno v dekliški zvezi, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

n Iz Žirov. Pri nas je vse mogoče. Pa reci kdo, da v Žireh nismo »napredni«. Imeli smo civilni pogreb. Simon Kavčič, po domače Trohov Simon, umrl je v gostilni, sedeč za mizo. Bil je v življenju vnet »svobodomislec«. Še par ur pred smrtjo je grdo govoril zoper Boga, cerkev in duhovnike. V svojem življenju je večkrat pravil: »Kadar bom umrl, hočem imeti pogreb z godbo, če duhovnik gre zraven, ali ne.« K maši in k spovedi ni hodil; zato se mu je odrekel cerkven pokop. Na mrtvaškem odru je prvi dan ležal z doli položenimi rokami; drugi dan so mu dali v roko — križ. Čemu neki? No, pa saj so svobodomisleci svobodni tudi v nedcslednosti . . . K pogrebu ga je spremila darcarjeva godba, ki je topot po sodbi vseh ljudi zelo slabo igrala. Za sprevedom je šla velika množica demokratov in svobodomislecev. Šli so pokriti, pogovarjali se med potjo in svetili s svečami. Kakšen pomen so neki imele sveče v njih rokah? Morda: »Večna luč naj mu sveti?!« Uboga nedcslednost! Ljudje, ki so celo komedijo od strani gledali, niso vedeli, ali bi se zgražali ali smejali. Mrliča so položili v mrtvašnico, kjer je imel čakati komisije. Pred mrtvašnico je »pridigoval« sodrug Valentin Poljanšek nekako tako-le: »Ta je prvi, ki ga bomo pokopali brez kadila in kropila. Hvala vam na obilni udeležbi. Mislim, da si marsikdo želi izmed vas takega pogreba. (Klic izmed občinstva: »Če si ga ti želiš!«) Drugič, kadar bo zopet tak pogreb, pridite zopet mnogoštevilno.« — Pokopali so ga šele drugi dan zvečer. Ves dan je ležal v mrtvašnici »brez kadila in kropila«. Na krsti je bil križ — čemu neki?! Potom županstva so hoteli prisiliti cerkveno oblast, da bi mu bila dala zvoniti. Tega seveda niso dosegli, ker na Francoskem še nismo. Zagrebli so ga drugi večer na neblagoslovljeni zemlji ob silno pičli udeležbi. Zagrebali so ga tačas, ko je (sv. Treh kraljev večer) zvonilo k rožnim vencem in tako so ga pokopali vendarle med »zvonenjem«. Valentin Poljanšek je pobožno molil štiri očenaše za drugimi. Ali je molil za njegovo dušo, ali za izpreobrnjenje »klerikalcev«, še ni dognano. Ko se je na koncu četrtega očenaša Val. Poljanšek pobožno prekrižal, je bila demokratska komedija končana. Svetih Treh kraljev dan je bila po sejmišču in po gostilnah samo ena govorica: »Dolgočasen je tak pogreb. Živinče mi pogine, ga zagrebem brez zvonila; človek bi moral biti nekaj več kakor govedo!« Mi pa pravimo: Godci bodo zahtevali 20 kron za godbo. Vi pa vpijete o farški bisagi. In vendar

so »klerikalni« pogrebi cenejši kot civilni!

n **Občni zbor izobraževalnega društva v Spodnji Idriji** se bo vršil 30. t. m. Vse društvenice in društvenike vabi odbor, da se ga gotovo udeležijo, ker bodo važne stvari na dnevnem redu.

iz raznih krajev Notranjske.

n **Ivanjske potrebe.** Županstvo na Rakeku opozarjamo, naj vendar enkrat ukrene vse potrebne korake, da občinski odborniki ne bodo imeli ob javnih potih plotove iz zobčaste žice. Prigodilo se je že več nesreč, kar gotovo ni po zakonih za varnost življenja. Kaka nesreča se lahko prigodi, če kolo spodrsne in pade na napeto žičevje. Šolski otroci hodijo mimo, otroci pa ne pazijo na nevarnost. Še manj pa pazijo tisti, ki se kdaj po noči »sladko ginjeni« zibljejo proti Ivanjemu selu ali pa od tam proti Uncu. Županstvu bomo Ivanjci hvaležni, če nam poskrbi varno pot in — zdravje.

n **Z Blok.** V nedeljo, dne 16. januarja ponovi izobraževalno društvo šaloigró »Zamujeni vlak«. Prijatelji smeha in poštene zabave, pridite!

n **Hrenovice.** Umrl je novega leta dan od kapi zadet g. Matevž Milharčič, po domače Jožca iz Hruševja, župnija Hrenovice, v 70. letu starosti. Kako prišubljen je bil pokojni blizu in daleč, nam je pokazal njegov pogreb, kakršen se ne vidi izlepa. Bil je čez 25 let občinski odbornik, veliko let načelnik mlekarke zadruga in gasilnega društva, predsednik krajnega šolsk. sveta. Vsled njegovega velikega prizadevanja ustanovila se je v Hruševju enorazredna ljudska šola. Bil je daleč na okrog poznan, ker je imel opraviti z vsakovrstnimi trgovinami. Bil je pa poštena duša, stara korenina. Ako ni človeku mogel kaj pomagati, škodovati mu tudi ni želel. Skozi in skozi je bil priden in marljiv človek in dober gospodar. Ravno v velikih kupčijah pretrgal mu je Bog nit življenja ter ga poklical v sredi dela k sebi. Bil je tudi cerkveni ključar in skoro do zadnjega časa cerkveni pevec, obče priljubljen od gg. duhovnikov. Svetila mu večna luč!

n **Stara Vrhnika.** Redkokedaj se sliši kaj iz naše sicer velike vasi. Mislim bi že kdo, da imamo še vedno »polža priklenjenega«. A ni res. Imamo že dve izvrstni napravi. Prvič vodovod, ki nam daje veliko odveč vode, kakor jo potrebujemo. Drugič imamo prostovoljno gasilno društvo, ki je bilo za našo veliko vas prepotrebno. A tretje naprave pa že pričakujemo več let; namreč tri zvonove in nov večji zvonik. Imamo samo dva zvonova. Poglejte druge vasi manjše od Stare Vrhnike, pa imajo že tri zvonove. Ali veste Starovrhničani, kaj nam manjka? Samo resne volje! In ker se nam nudi tako ugodna prilika, da nam bi gospod I. M. sam kupil zvon, ako sezidamo mi drugi zvonik, ne zamudimo je. Torej na noge, posestniki in začnimo kmalu, ker zdaj je železo vroče, ne čakati, da bi se shladilo!

Dobre knjige

»Vrtec« in »Angelček«. Šolski mladini ne zadostuje samo to, kar čita v šoli, marveč hoče brati tudi doma. Saj je znano, da naši otroci radi bero, samo če imajo kaj. Zato je neizogibno potrebno, da se mladini odbira in pripravljaja primerno berilo, ker bi sicer drugod iskali takih knjig, ki ji niso primerne ali bi ji bile celo škodljive. V to svrhu prav toplo priporočamo naša vrla lista »Vrtec« in »Angelček«. Starši, če hočete svojim za šolo godnim otrokom napraviti res pravo veselje, ki je združeno obenem s koristnim, naročite jim ta dva lista! Denar, ki ga boste za to izdali, vam bo prinesel stoternih obresti. Lista izhajata 1. dne vsakega meseca in stane »Vrtec« s prilogo »Angelček« vred za vse leto 5 kron 20 vin., za pol leta 2 K 60 vin.; »Angelček« sam pa 1 K 20 vin. Naroča se pod naslovom: Upravništvo »Vrtca« in »Angelčka« v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 78.

Pouk zaročencem in zakonskim. Sestavil Janez Zabukovec, župnik. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Druga izdaja. Cena vezani knjigi 1 K 40 vin. — Cerkev je vedno pripravljala in dušnim pastirjem nalagala, da skrbijo za zadostni pouk za zaročence in zakonske, dandanes pa je taka knjiga tembolj na mestu, čimbolj se majo temelji srečnega zakonskega življenja. Izmed naših bogoslovnih mesečnikov je eden opozarjal na spretno obravnavo kočljive tvarine glede na pouk otrokov, drugi pa nasvetoval duhovnim pastirjem, naj imajo nekaj več izvodov Zabukovečevega »Pouka« vedno na razpolago, da jih dajo zaročencem, ki naj iz te knjige črpajo, kar jim je za novi stan potrebno. Naj bi torej romala knjižica v vsako slovensko hišo, da bode povsodi učila, kako se pripraviti za resnobni zakonski stan, kako izpolnjevati njega težke dolžnosti. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in velja s poštnino vred 1 K 50 vin.

Drobfine

Menelik umira. (K sliki str. 19.) Že parkrat so časopisi prinesli vest, da Menelik II., abesinski cesar, umira. Te dni se zopet ponavlja ta vest, ki se bo sedaj menda tudi uresničila. Francoški listi pišejo, da je »neguš negesti«, kralj kraljev, že delj časa mrtev, a se namenoma prikriva njegova smrt. Porochen je Menelik, ki je še-le 65 let star, s cesarico Tai-Tu, ki ima veliko besedo pri vladarskih poslih. Sinov Menelik nima, zato je za prestolonaslednika določen sin Rasa Mikaela in Menelikove hčere, ki je sedaj 13 let star in se imenuje Lidi Jeasu. Vsi velikaši so

morali priseči, da ga bodo po smrti cesarja priznali za naslednika. Vendar zgodovina spričuje, da je v abesinskem cesarstvu vkljub vsem prisegam ob smrti cesarja največkrat prišlo do krvavih vojsk za cesarski prestol. Tako se bo najbrže tudi sedaj zgodilo. — Abesinija leži v Afriki, med izvirkami Nila in Rdečim morjem, oziroma Arabijo. Nekoliko je manjša kot avstro-ogrška država, šteje pa 8 milijonov prebivalcev, ki so temne barve, semitskega rodu in že od 4. stoletja sem po večini krščanske razkolne vere, ki se je pa v teku časa precej popačila. En del prebivalstva se prištevajo k mohamedanski, oziroma k poganski veri. Glavno mesto je Adis-Abeba z 80.000 prebivalci, najvažnejše pristanišče Harar. Poglavitni deželni pridelki so: žito, bombaž, sol, goveda, zlato, slonova kost, kava, med, vosek, gumi.

Listnica uredništva

Kakor smo zadnjič napovedali, tako smo uredili današnjo številko: izločili smo vsa poročila o bivših društvih v njih prireditvah, ker je pač vseeno, ali o takih že minulih stvareh čitatelji beró en teden preje ali pozneje. Ako bi tega ne bili storili, bi bilo moralo izostati veliko drugih stvari v škodo lista. Vse te odložene društvene stvari pridejo na vrsto v prilogi prihodnje »Domoljubove« številke, v »Društveniku«. — Danes še enkrat prosimo vse dopisnike, da se v prihodnje drže navodil, ki smo jih dali v »listnici uredništva« prve številke. Obenem prosimo zopet in zopet: pišite kratko, kratko in zopet kratko! Sicer bo treba predolge in pregostobesedne dopise kratkomalo polagati na stran, ker ni nobenega družega sredstva, dobiti za nujne stvari v listu prostora!

Za kratek čas

Dolgost življenja.

Ko je Bog ustvaril svet in hotel vsem stvarjem določiti dolgost življenja, pride na vrsto osel, ki vpraša: »Gospod, koliko časa bom živel?« — »Trideset let,« odgovori Bog, »ali ti je tako prav?« — »O Gospod,« odvrne osel, »to je dolga doba. Le premisli moje trudapolno življenje: od jutra do večera nositi težka bremena, vlačiti mehove v malin, da jedo drugi kruh, za zabelo pa udarce in bre! Okrajšaj mi to dolgo dobo.« Gospod se ga usmili in mu podari osemnajst let. Osel potolažen odide in pes pride na vrsto. »Kako dolgo hočeš ti živeti?« mu reče Bog. »Oslu je trideset let preveč, tebi bo pa gotovo prav.« — »Gospod,« odvrne pes,

Vaše zdravje dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo, Vaše spanje postane zdravo, Vaša dobra počutnost se zopet vrne, ako vporabljate pristni Feller-jev fluid s z. »Elsafluid«. Dvanajstorica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

2840

»Ali je res to Tvoja volja? Pomisli, da sem neprestano na nogah, tako dolgo bi tega ne prenesel; in ko bom ob glas in zobe, da ne bom mogel več lajati, ne grizti, kaj čem potem družega početi, kot letati iz kota v kot in renčati?« — Bog vidi, da ima pes prav, pa mu izpregleda dvanajst let. Nato pride opica. »Ti bi pa gotovo rada živela trideset let?« ji reče Bog. »Tebi ni treba delati, kot oslu in psu, in si vedno dobre volje.« — »O Gospod,« odvrne, »to se le tako zdi, pa je drugače. Če je kaša, pa žlice ni. Vedno naj uganjam burke in se pačim, da se ljudje smejejo; če mi pa kdo pomoli jabolko in je ugriznem, je pa kisló. Moje življenje je bolj žaló-igra kot burka. Trideset let ne zdržim.« In Bog ji milostno podari deset let.

Naposled pride človek, vesel, zdrav in čvrst ter prosi Boga, naj mu določi dolgost življenja. »Trideset let,« pravi Bog, »ali ti je to dosti?« — »Tako kratko!« vzklikne človek. »Komaj se zidam hišo in zakurim na svojem ognjišču, komaj posajena drevesa začnem cvesti in roditi sad, komaj se začnem dobro veseliti življenja, pa naj umrjem! O Gospod, podaljšaj mi življenje.« — »Pridam ti osemnajst oslovih let,« pravi Bog. — »To je premalo,« odvrne človek. — »Pa imej še dvanajst pasjih let.« — »Še vedno premalo.« — »Naj bo,« pravi Bog, dam ti še deset let opice, več pa ne.« In človek odide nezadovoljen.

Tako živi človek sedemdeset let. Prvih trideset let — to so njegova človeška leta; hitro minejo; v tej dobi je zdrav, dobre volje, rad dela in se veseli življenja. Nato sledi osemnajst oslovih let; breme za bremenom se mu naprti, nositi mora žito, ki živi druge, udarci in brce so njegovo plačilo. Potem pride dvanajst pasjih let. V kotu leži, tarna in nima zob, da bi grizel. Življenje pa zaključijo leta, ki jih je dobil od opice. Človek postane slaboumen in norčav ter je v zablavo otrokom.

Dva umetnika. A.: »Moj prijatelj je tako natančno naslikal zimo, da vsakdo misli, da ga zebe, če ogleduje sliko.« — B.: »Ti bi moral videti mojo sliko, ki predstavlja »beg«. Je pa že tako naravno, da vsak zbeži, ko jo zagleda!«

V šoli. Profesor zgodovine: »Kralji iz te rodbine so si bili v tem podobni, da ni bil nobeden drugemu podoben.«

Prehudo. Zobozdravnik: »To je pa že preveč! Kakor veste, sem pred temi meseci ustavil baronu nove zobe. Včeraj grem k njemu, da bi mi jih plačal, in ta grdun ni bil le hud name, ampak — še škripal je z mojimi zobmi!«

Dozdevni vzrok. Gospa gleda, kako krave vodo pijo in pravi: »O, sedaj pa vem, zakaj je naše mleko tako vodeno!«

Izvid g. drja. J. Altmanna ženskega in otroškega zdravnika na Dunaju.

Serravallovo kina-vino z železom sem že opetovano priporočil v svoji praksi in vedno dosegel dobre uspehe, celo v slučajih, ko so bila druga sredstva za železo brez uspeha.

Na Dunaju, 7. oktobra 1909.
Dr. J. Altmann.

Kakšno bo leto 1910? Preroki, ki mislijo, da se ne motijo, nam prorokujejo, da bo leto 1910. splošno mokrotno leto. Pomlad — pravijo — bo precej mokra in hladna, poletje bo spočetka deževno in mrzlo; obeta se mnogo hudih nalivov. Proti koncu poletja pa bo huda vročina. Jesen bo deževna. Po zimi bo pa obilo snega. Tako pravijo preroki. — Solnce bo letos mrknilo dvakrat in luna dvakrat. Pri nas bomo videli samo drugi lunin mrk, ki bo 16. novembra ob 11 $\frac{3}{4}$ zvečer.

520 samumorov v enem letu. »Extrablatt« je objavil statistiko samumorov na Dunaju v letu 1909. Iz teh podatkov je razvidno, da si je v minulem letu vzelo življenje 374 moških in 146 žensk. Poizkusov samomorov je bilo 853. Najmlajši samomorilci so bili eden 12-letni, eden 13-letni, dva 14-letna dečka; najstarejša, neki 87-letni stari; in neka 85-letna starka. Samumorov iz ljubezni je bilo 197, radi boleznih 185, radi bede 138, radi rodbinskih sporov 172.

Prehlajenje

odpre v mnogih slučajih vsem resnim boleznim vrata.

Scott-ova emulzija

pa zabrani uspešno njih nadaljni razvoj. Čistost njene sestavine, njena lahka prebava kakor njena redilna moč, so pridobile pri zdravnikih, babicah, stariših in bolnikih za **Scott-ovo emulzijo** sloves kot najzanesljivejše sredstvo, proti vsem vrstam prsnih in vratnih boleznih.

Scott-ova emulzija

se smatra povesod za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.

Dobiva se v vseh lekarnah!

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, to je preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Kronodorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolešil želodca in mehurja najbolje priporoča.

Esenca za želodec.

izdelek iz Avsburga pri J. G. Kiesow. Izborno preizkušeno, tek vzbujajoče in prebavo pospeš. sredstvo. Brez recepta v vseh lekarnah v steklenicah po K 1 80 in K 2 40. Svarilo: Zahtevajte izrecno ime Kiesow! Zaloge: Ljubljana lekarna pri zlat. jeleni, pri zlatem orlu; Celje: lek. pri Mariji Pom., Maribor: lekarnari Mariji Pomagaj.

880 12 1

Višjega stabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluho, tednje iz ušes, šumenje po ušesih in gluhost tudi ako je že za 3220 starano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.

Dobiva se samo v lekarni pri »Črnem orlu« na Novem trgu, Celovec.

Usak naj se prepriča

da je praško domače mazilo v vsakem gospodinjstvu neizogibno potrebno.

Ze 40 let se je izkazalo mečlino vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

☞ Razpošilja se vsak dan. ☞

1 pušica 70 vin. Proti predplnicu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za K 7 — pa 10 pušic poštnine prosto na vsako postajo avstro-ogrške monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga 2960 20-1

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.

Sirolin

»Roche«

predpisujejo zdravniki vsak dan pri

boleznih na pljučih kašlju, katarik, solovskem kašlju, influenci.

Dobiva se na zdravniški predpis v lekarnah po H. 4. steklenica.

Zahtevajte izrecno Sirolin »Roche« in odklanjajte ponarejanja in nadomestila.

Čez 100 let priznal zločin. V Darmenosti na Bolgarskem je nedavno umrl nek Simon Magister, star 129 let. Na smrtni postelji je izpovedal, da je pred 100 leti s sekiro ubil svojo zaročenko in njeno truplo sežgal, da bi izbrisal sled zločina.

Kleparski vajencec

se sprejme pri **Mihaelu Belec-u**, kleparskem mojstru v **St. Vidu št. 4, nad Ljubljano.** 3630

Išče se MLINAR srednjih let, oženjen. Mlin ima stalno vodo in je v dobrem stanu v sredi Yehniškega trga. Sprejme se po dogovoru. Ypraša se pri posestnici **Jeri Simon** štev. 178 na Yehniki. 76 3-1

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da kupujem

smrekov in hrastov les

postavljen na mojo parno žaga (prej Deghenqñi).

Prezvamem tudi žaganje vsakovrst, nega lesa po najnižjih cenah.

Ponudbe oziroma naročila se naj blagovoljivo vposlati v mojo pisarno **Szelenburgova ulica št. 6.** 50 2-1

Val. Scagnetti

arhitekt in stavbenik, Ljubljana.

== Proda se po nizki ceni ==

bencin-motor

(tovarne F. Renauer), rabljen komaj tri leta. Ima moči za 10 konj. sil. Pripraven za mlin ali žago. Obnemem se proda tudi **mrežna žaga** (vollgatter) 60 cm široka. Natančnejša pojasnila daje **I. Hribar**, p. Medija-Izlake. 82

Najboljše ustne orglice.

V zalogi imam le I. kakovost, ter se vsi instrumenti najskrbneje preigravo pred odposiljatvijo.

St. 266. *Ljudska prijateljica*, ustne orglice, izborno orodje za solo in spremljanje, močni tuki tremolo, piano in forte, v skatli, z 20 glasovi K1-30, 28 glasov K1-80, 40 glasov K2-20.

St. 728 28. *Fina tremolo-harmonika* z zvonci z glas. cevkami, 28 glasovi, meden. ploščami, močnimi nikeln. pokrovi, 16 cm dolga, v futurinu, K1-40. Ista le 28 glasov, 13 1/2 cm dolga, cink. plošče v futurinu, K-90.

St. 648 32. *Fine alpske tremolo-koncertne ustne orglice* s 4 zvonci, meden. ploščami nikeln. pokrovi, 32 glasov, 17 cm dolge v kartonu K 2-60.

Nikar riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Naročila pod 2 K le proti vposlati denarja vstevši pošto; naročila nad 2 K proti povzetju izvršuje

Jan Konrad, c. in kr. dv. založnik, Brux št. 2066

Glavni cenik z nad 3000 slikami na zahtevno zastoj in franko. **Češko.**

JOSIP JANKO

83 urar v Kamniku 1

Velika ulica, priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, veržlic, prstanov, uhansov, brosov, kakor tudi vsakovrstnih očal po zelo nizki ceni. Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ceniki na razpolago.

Puške!

Lancaster . . . od K 28-
Flobertpuške . . . 8-50
Pištole . . . 2-
Samokral . . . 5-

Poprave ceno. Ilustrirani cenik franko. 870
F. Dušek, Opočno 123, Češko.

Nova hiša

s štirimi stanovanji v Jaršah št. 23 blizu nove 5 razredne sole pri sv. Petru v Ljubljani je iz proste roke na prodaj. Pojasnila daje F. I. 72 4-1

Podberšit 10, Črnače pri Ljubljani.

Razširjajte Domoljuba.

SVARIMO VSAKOGAR,

ki kašlja, če je hripav, zaslezen, nima pravega teka, če zapazi, da pojmlje te a telosa, če se ponoči poti, se čuti laboten in izpehan, ali če zapazi nevarne znake na družini, naj takoj naroči **Orkenyjev lipov med** (sirup), da prepreči nadaljno razširjanje bolezni. 21

Orkenyjev lipov med (sirup) prekaša vsa podobna sredstva, pomiri kašel in bljuvanje krvi, izvrstno topi sliz, zboljša tek in odpravi nadežni slabeči nočni pot. V angleški razstavi odlikovan z zlato kolajno. Vzorcna steklenica stane 3 K. 1 večja steklenica 5 K, in 3 velike steklenice, poštine prosto 15 K. Naroča se proti povzetju ali če se pošlje denar naprej pri edinem **Orkenyjeva lekarna pri „Apostolu“** Budapešta, **Josefsring 64. — Depot 29.**

Dobro izurjenega pomočnika in vajenca

za mizarstvo obrt sprejme takoj **Primož Berlec**, Vrhopolje 3, p. Kamnik. 80 2-1

To pa vendar ne more iti tako naprej!

Pol razreda manjka, druga polovica je prehlajena. Jaz nikakor ne morem doseči povoljnih uspehov. Če bi se vendar hoteli enkrat navaditi, da ne bi pošiljali otrok v šolo brez dvojice Fayeve sodenskih pastilj — in bi s tem sami sebi, otrokom in šoli izkazali dobroto. Otroci, ki redno rabijo Fayeve sodence, so ostali tudi čez najhujšo zimo vedno živalni in čvrsti. Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje se kupijo v vseh tozadevnih prodajalnah za K1-25 skatljica, ne pustite si pa vsiliti nikakih ponarejanj. — Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: **W. Th. Guntzer, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj IV./1., Grosse Neugasse 17.** 13

Lekarnarja A. THIERRY-JA BALZAM

(Postavno zavarovano) 79

Edino pristno balzam iz lekarn pri angelju **A. Thierry v Pregradi** pri Pogaški Slatini.

Edino pristno je z varstveno znanko **REDOVNICA.**

Učinkujoče pri želodčnih težkočah, napenjanju, zasliženju, motenju prebave, kašlju, pljučnih boleznih, prsnih boleznih, hripavosti itd. Čisti zunanje rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika possebna steklenica 5 kron.

Lekarnarja A. Thierry-ja edino pristno CENTIFOLIJSKO MAZILO

zanesljivo učinkujoče pri priščih, ranah, ranitvah, vnetju se tako starem vseh vrst. 2 lončka K 3 60. Naročila naj se nastavljajo na lekarno pri angelju

A. Thierry v Pregradi pri Pogaški Slatini.

Dobi se skoro v vseh lekarnah.

J. PFEIFER

poslovodja tvrdke „Mercur“ Kranj,

je otvoril 10. t. m.

v lastni hiši (poleg Jahačeve gostilne) v Kranju 1-1

veliko manufakturno, modno

in konfekcijsko trgovino

ter se slavnemu občinstvu priporoča za mnogobrojni obisk.